

Protestantse Kerk Classis Noord-Holland

Beleidsplan Classis Noord- Holland 2019-2024

Inleiding

Wie een beleidsplan opstelt moet zich bewust zijn van in elk geval twee risico's. Je kunt verdrinken in een massa aan materiaal, mogelijkheden en meningen. En je kunt je verliezen in te mooie woorden, die met de werkelijkheid van alledag weinig van doen hebben.

De classis Noord-Holland stelt conform artikel 4-14-1 van de kerkorde ook een beleidsplan vast. Maar de classis wil ervoor waken ten onder te gaan in een zee van mogelijkheden. *In der Beschränkung zeigt sich der Meister*, zegt het spreekwoord. Wij zeggen daarom: wie alles wil, doet uiteindelijk niets. Vandaar dat wij keuzes maken.

Misschien nog wel meer wil de classis ervoor waken zich te verliezen in ronkende taal waarin de dagelijkse praktijk van classis en gemeente nog nauwelijks te herkennen is. Dit beleidsplan is er voor een echte classis, die er is voor echte gemeenten.

Wij maken in dit beleidsplan dus keuzes en willen haalbare doelen stellen. Leidraad daarbij is de weg die onze kerk is ingeslagen met Kerk 2025. De richting die de kerk daarmee wijst is die van de inhoud.

Dit beleidsplan is er voor een echte Classis, die er is voor echte gemeenten

Back to basics: er zijn vele omschrijvingen voor bedacht, die niet allemaal op evenveel instemming konden rekenen. Maar de koers was en is duidelijk: concentratie op de inhoud van kerk zijn. Van harte scharen ook wij ons als classicale vergadering van Noord-Holland achter deze hoofdlijn van Kerk 2025. Zo willen wij aan leven en werk van de classis en de gemeenten in de classis leidinggeven.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit volgend uit Kerk 2025 *geestelijk* leiding geven moet zijn. Natuurlijk zitten er zakelijke kanten aan kerk zijn, maar wij willen in het leiding geven aan de classis altijd proberen te horen wat de Heer van de kerk, Jezus Christus, voor ons zoekt.

Zo stellen wij als classicale vergadering van Noord-Holland dit beleidsplan vast. In de hoop dat wij de gemeenten in onze classis daarmee dienstbaar zijn. In het vertrouwen dat we haalbare doelen stellen. Maar het meest van al: dat we in al ons handelen, in ons vergaderen en besluiten, in al ons leiding geven kortom, volgelingen zullen zijn van de Heer van de kerk die ons is voorgegaan.

Visie en missie

De classicale vergadering geeft krachtens artikel VI,4 van de kerkorde van de Protestantse Kerk "leiding aan het leven en werken van de classis en geeft daarin gestalte aan de verantwoordelijkheid van gemeenten voor elkaar en voor de gehele kerk, alsmede aan de verantwoordelijkheid van de kerk voor de gemeenten."

Daarmee wordt duidelijk: de classis is geen doel in zichzelf. Het doel van de classis is gelegen in de gemeenten en de kerk als geheel. De classis is er opdat gemeenten niet van elkaar loszingen en fungeren als eilandjes, maar aan elkaar verbonden worden en zo een kerk als geheel vormen.

Daarmee is de focus van de classis duidelijk geworden. De classis is van gemeenten en is er vóór de gemeenten. In de activiteiten van de classis zal dat steeds richtinggevend moeten zijn. Als we iets doen, dan zal dat tot nut van de gemeenten moeten zijn en daarin voor de kerk als geheel. Dat noopt enerzijds tot bescheidenheid. De plaatselijke gemeente is de plek waar het kerkelijk leven plaatsvindt, en dáár is de classis dienstbaar aan. Anderzijds is het een niet geringe verantwoordelijkheid. De plaatselijke gemeente heeft het in deze tijd immers vaak moeilijk. En gemeenten hebben elkaar in deze tijd daarom meer dan ooit nodig.

Gemeenten hebben
elkaar nodig

Hierin zien wij als classis dan ook onze hoofdtak. Het is onze opdracht gemeenten te ondersteunen, en mogelijk te maken dat gemeenten elkaar ondersteunen. Of zoals de kerkorde het dus zegt: de taak van de classicale vergadering is gestalte zijn van de verantwoordelijkheid van gemeenten voor elkaar. Zo willen wij in Noord-

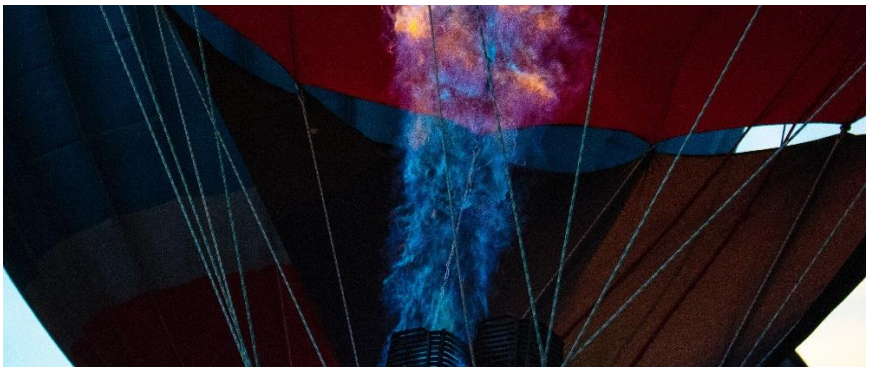
Holland classis zijn: krachtig en creatief het kerkelijk leven in de gemeenten ondersteunen, en gemeenten aan elkaar verbinden. Hoopvol, bemoedigend en inspirerend zijn, en zo geestelijk leidinggeven aan het leven en werken in de classis. Vooropgaan door te dienen. Wij geloven dat wij daarin volgelingen zijn van de Heer van de kerk, Jezus Christus.

1. Van visie naar beleid

Artikel VI,4 is niet de enige plaats in de kerkorde waar wordt gesproken over de classis. In ordinantie 4-14 wordt de 'verantwoordelijkheid van gemeenten voor elkaar en voor de gehele kerk, alsmede de verantwoordelijkheid van de kerk voor de gemeenten' nader uitgewerkt. In liefst 16 punten wordt opgesomd welke taken aan de classicale vergadering toegedacht zijn.

De classicale vergadering van Noord-Holland beseft dat het – zeker in de opstartfase van de nieuwe classis – onmogelijk is om aan alle punten evenwel gewicht toe te kennen. Wie alles wil, doet uiteindelijk niets. Daarom selecteerde de classicale vergadering op zaterdag 9 februari 2019 4 speerpunten voor het beleid in de eerste 4 jaren:

- het gestalte geven aan de verantwoordelijkheid van gemeenten voor elkaar
- het erop toezien dat de ringen aan de ontmoeting van gemeenten gestalte geven
- het stimuleren van nieuwe vormen van kerkelijke presentie
- het uitspreken jegens de generale synode van wat er leeft in de kerkenraden en de gemeenten die tot de classis behoren

Deze keuze betekent niet dat de overige 12 taken van de classis niet van belang zouden zijn. Het betekent dus ook niet dat de classicale vergadering van plan is deze 12 taken de komende jaren te laten liggen. Dat zou niet eens kunnen. 'Het geven van consideraties aan de generale synode' is een kerkordelijke verplichting waar we niet onderuit kunnen, zelfs al zouden we willen. En het 'advies en hulp bieden aan kerkenraden en ambtsdragers' is dagelijks werk, en moet dat ook blijven.

De keuze voor de 4 hierboven genoemde taken betekent wel dat de classis Noord-Holland zich daarop in de komende 4 jaar wat beleid betreft concentreert. Op deze punten zal in de bijeenkomsten van de classicale vergadering het accent worden gelegd. In het uitvoerende werk van het breed moderamen en het werk van de classispredikant in het bijzonder zullen deze taken zich in extra aandacht mogen verheugen. Deze 4 taken zullen kortom, bij alles wat de classis doet en is, hoog op de agenda staan. Ze zijn de speerpunten van ons beleid voor de jaren 2020-2024.

2. Gestalte geven aan de verantwoordelijkheid van gemeenten voor elkaar

De kerk heeft in onze tijd te maken met krimp. In vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland is dat voelbaar. Er zijn minder leden, minder mensen die een taak (of zelfs een ambt) op zich willen nemen, en ook financieel heeft het kleiner worden van de kerk gevolgen.

De classis Noord-Holland wil ervoor waken daardoor in een sombere stemming te geraken. Bij bijna elk contact dat wij hebben met gemeenten blijkt immers ook dat er heel veel goed gaat in de kerk. Er is oprecht geloof, er zijn talloze

Er gaat heel veel goed in de kerk!

inspirerende diensten en er zijn veel bevlogen predikanten en kerkelijke werkers. Het aantal activiteiten is nauwelijks te tellen, en met het aantal vrijwilligers lukt dat zeker niet. De kerk is zichtbaar

en actief midden in de samenleving, en ziet met hartstocht om naar de naaste, of die nu deel uitmaakt van de kerk of niet. Er gaat kortom heel veel goed in de kerk. Mensen zijn blij met hun gemeente. Als classis willen we in deze vreugde delen, en dat ook de toon van ons werk laten zijn. We zijn blij met de kerk en blij met onze gemeenten.

Bestuurskracht

Dat laat onverlet dat er naast vreugden ook zorgen zijn. De ervaring leert dat die niet in eerste instantie financieel zijn. Natuurlijk klotst het geld niet tegen de plinten op, en er moet soms gekrompen worden. Als dat aan de orde is, dan is dat een pijnlijk proces. Maar een groter zorg is het toenemende gebrek aan bestuurskracht. In veel kerkenraden zijn vacatures, en in de meeste gevallen zijn die structureel. In niet weinig kerkenraden komt de kritische grens van wat nog verantwoord is in zicht, of is die al gepasseerd. Kerkenraden waar nog maar één diaken en één ouderling-kerkrentmeester zijn vormen geen uitzondering. En soms is het nog minder.

Vanuit oogpunt van *good governance*, maar ook vanuit een gevoel van verantwoordelijkheid voor de ambtsdragers die er nog zijn, baart dat de classis Noord-Holland zorgen. Soms kan het nu al niet. Maar het kan zeker niet zo verder.

Toch is het onze overtuiging dat het beleid in onze classis op de volgende drie punten gericht moet zijn:

1. Houd de kerk op het dorp (of: in de wijk)

Natuurlijk zijn hier grenzen aan en kan er een moment komen dat het niet meer haalbaar is. Maar het is de overtuiging van de classicale vergadering dat de kerk op het dorp moet blijven. Wij zien niets in het steeds verder samenvoegen van gemeenten, zodat er steeds grotere eenheden ontstaan. Van de RK-kerk, maar ook uit eigen ervaring, weten we dat dat niet werkt. Sluit een kerk en een deel van de oude betrokkenen haakt af.

De conclusie kan alleen maar zijn: de kerk hoort dichtbij. Op het dorp. Of in de wijk.

2. Houd het kerkgebouw open

Ook deze overtuiging is niet grenzeloos, maar een kerkgebouw mag niet te snel worden opgegeven. Een kerkgebouw is een zichtbaar teken van de presentie van God in deze wereld. Dit is Gods huis, wat *hier* gebeurt en wat *van hieruit* gebeurt, dat gebeurt in zijn Naam. Geef dus een kerkgebouw op, en je geeft ook iets van Gods presentie in deze wereld op. Een verder is kerkgebouw ook een plek van samenhang in dorp of wijk. Tot slot geldt wat ook onder 1. reeds opgemerkt werd: bij de sluiting van een kerkgebouw haakt een niet onaanzienlijk deel van de

Het kerkgebouw is ook iets van Gods presentie in deze wereld

betrokkenen af. Vandaar onze overtuiging: houd zo lang als mogelijk is het kerkgebouw open.

3. Houd de gemeente zelfstandig

Het zal niet als een verrassing komen dat ook deze overtuiging niet zonder grenzen is, maar het verdient de sterke voorkeur dat gemeenten zo lang als enigszins mogelijk is, zelfstandig blijven. Voor een zelfstandige gemeente voelen mensen zich verantwoordelijk, het is immers *onze gemeente*. Het alternatief is veel minder aantrekkelijk: een groter geheel, waar mensen zich veel minder betrokken bij voelen.

Het is dus de overtuiging van de classicale vergadering dat gemeenten zolang als maar kan zelfstandig moeten blijven.

Eenzijds dus een kerk op het dorp (in de wijk), die zelfstandig is en een eigen kerkgebouw heeft. Anderzijds een steeds kleiner aantal mensen dat een taak op zich wil nemen of zelfs een ambt wil dragen. Kunnen die twee zaken samengaan?

Samenwerken

Het is de overtuiging van de classis Noord-Holland dat dat kan. Maar dan moeten gemeenten wel bereid zijn om op bestuurlijk gebied samen te werken. De kerkorde biedt daarvoor sinds 2018 in ordinantie 2-7 zeer ruime mogelijkheden. De vormen van samenwerking kunnen variëren van heel beperkt en op slechts een enkel gebied, tot zeer veelomvattend en op (vrijwel) alle gebieden. Desgewenst kan voor de samenwerking een samenwerkingsorgaan worden gevormd. Zo kunnen meerdere gemeenten één gezamenlijk college van kerkrentmeesters hebben, dat verantwoordelijk is voor de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van meerdere (nog steeds zelfstandige!) gemeenten.

De kracht van ordinantie 2-7 is de maximale flexibiliteit. Gemeenten blijven zelfstandig en kunnen zelf partners uitzoeken met wie zij willen samenwerken. Men kan zelf de werkvelden bepalen waarop men wil samenwerken. Men kan

zelfs met een of meerdere gemeenten op het ene gebied en met andere gemeenten op een ander gebied samenwerken. En tot slot: de samenwerking kan precies zover gaan als men zelf wil. De enige voorwaarde is goed vastleggen met wie men samenwerkt en hoever die samenwerking gaat.

Kerk dichtbij de mensen

Het voert te ver om dat op deze plaats in detail uit te werken, en het zal bovendien altijd maatwerk zijn. Maar de classis Noord-Holland ziet in deze vormen van samenwerking uitstekende mogelijkheden om de kerk dichtbij de mensen te houden. De classicale vergadering denkt op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren aan gezonde gemeenten en is in de persoon van de classispredikant en andere leden van het breed moderamen graag bereid om hierover met gemeenten mee te denken. Waar mogelijk en noodzakelijk zullen breed moderamen en classispredikant in dit voornemen ook vooropgaan, en gemeenten waar de bestuurskracht onder een verantwoord minimum dreigt te dalen of al is gedaald met kracht stimuleren samenwerking te zoeken. De kerkorde sluit – in ordinantie 2-7-7 – zelfs een zekere dwang niet uit, maar wij zijn hoopvol dat gemeenten zelf de grote voordelen zullen inzien en zo tot passende vormen van samenwerking zullen komen.

Samenwerking als middel om de kerk dichtbij mensen te houden

De classis zal op basis van voorgaande overwegingen de komende periode samenwerking van gemeenten dus inzetten als een belangrijk middel om de kerk dichtbij de mensen te houden: op het

dorp (in de wijk), met een eigen gebouw en als zelfstandige gemeente. En tegelijk zorg te dragen voor verantwoord bestuur.

Delen van een predikant

Cijfers geven aan dat de gemiddelde aanstelling van predikanten steeds kleiner wordt. Het aantal volledige plaatsen neemt af, en de aanstelling van deeltijders geschiedt voor een steeds kleiner percentage van de volledige werktijd. Dat maakt het ambt er voor (volgende generaties) predikanten niet aantrekkelijker op. De generale synode heeft dit onderkend en ziet in het delen van een predikant kansen hiertegen iets te doen. De voordelen zijn duidelijk: percentages hoeven niet te worden opgehoogd en de predikant kan toch komen aan een aanstelling van voldoende omvang.

Het breed moderamen moet sinds 2018 aan een kerkenraad daarom toestemming verlenen om over te gaan tot beroepingswerk. Indien er sprake is van een vacature in deeltijd zal het breed moderamen dan ook altijd met de kerkenraad in gesprek gaan om samen te kijken of er mogelijkheden zijn om een predikant met een andere gemeente te delen. Daarbij kan geen sprake zijn van

dwang. De vrijheid van de beroepende gemeente blijft in tact. Maar toch hopen wij een bijdrage te leveren aan het tegengaan van de versnippering van het ambt.

Visie

Samenwerking van gemeenten is noodzakelijk om de kerk dichtbij de mensen te houden en tegelijk te zorgen voor verantwoord bestuur.

Concreet

Breed moderamen en classispredikant denken hierin met gemeenten mee en stimuleren bestuurlijke samenwerking waar mogelijk en noodzakelijk met kracht. Met name de mogelijkheden die ordinantie 2-7 biedt zullen hiervoor worden ingezet.

Om versnippering van het ambt tegen te gaan zal het breed moderamen samen met beroepende kerkenraden bezien of er mogelijkheden zijn om een predikant te delen

3. Erop toezien dat de ringen aan de ontmoeting van gemeenten gestalte geven

De ringen waren het zorgenkindje van Kerk 2025. Menigeeen vroeg zich af of ze zouden gaan functioneren. Zonder te kunnen spreken van een groot succes in alle ringen in Noord-Holland mag de start ons niettemin enigszins hoopvol stemmen. Het begin is er.

De classis Noord-Holland ziet de ringen als onmisbaar in de structuur van de kerk. Daarvoor zijn in elk geval twee redenen aan te voeren:

1. Het **praktische punt** is: in de vorige paragraaf maakte de classis een nadrukkelijke keuze voor samenwerking van gemeenten als middel om de kerk dichtbij de mensen houden. Maar als gemeenten moeten gaan samenwerken, dan zullen ze elkaar toch op zijn minst moeten *kennen*. Ze zullen elkaar moeten tegenkomen, al eens voorzichtig iets samen moeten doen, op projectbasis wellicht eens een gezamenlijke activiteit ontplooiën en zo vertrouwen krijgen in elkaar. Onbekend maakt onbemind.

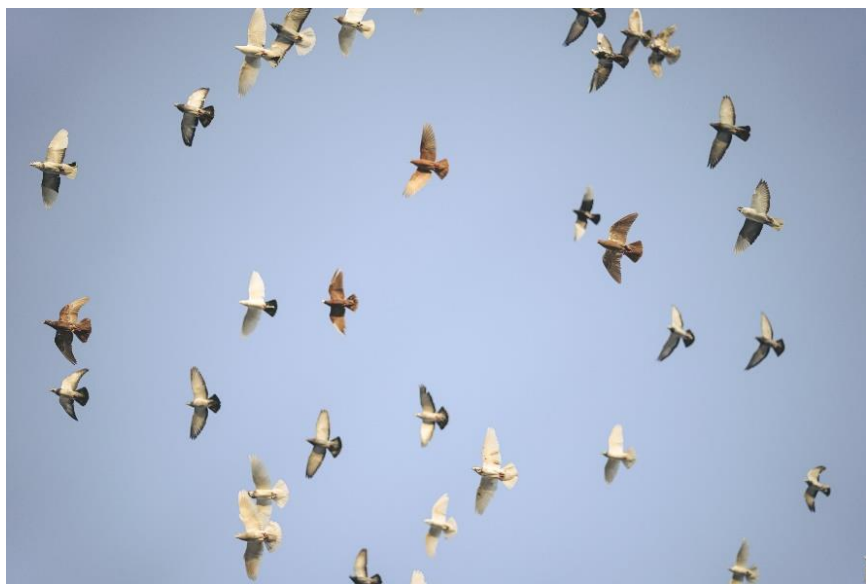
De ring is voor de ontmoeting van gemeenten *de* plek. Daar kom je elkaar tegen, daar leer je elkaar kennen, daar kunnen onderwerpen van gezamenlijk belang ontdekt worden en gezamenlijke activiteiten ontstaan. De ring kortom, is een *conditio sine qua non* voor de samenwerking van gemeenten.

2. Het meer **principiële punt** is: in je eentje kerk zijn, dat lukt niet. Kerk zijn, dat is in de aard van de zaak *samen zijn*. Je bent lid van een gemeente, omdat geloven alleen moeilijk is. Het kaarsje gaat dan langzaam uit. Lid van een gemeente ben je om je door anderen te laten aanwakkeren, inspireren, bemoedigen, erbij halen, op ideeën brengen, vasthouden. Kerk zijn is samen zijn. "Het is niet goed dat de mens alléén zij."

Daarom maken gemeenten ook deel uit van een kerkverband. In je eentje gemeente zijn, dat lukt niet.

Je hebt anderen nodig. Om je te laten inspireren, bemoedigen, aanspreken, tegenspreken en bijpraten. Kerk zijn is samen zijn, het is niet goed om alléén te zijn. Ook niet voor gemeenten.

Kerk-zijn is samen-zijn

Onmisbaar

De classicale vergadering is zich ervan bewust dat gemeenten in deze tijd de neiging hebben zichzelf terug te trekken op eigen erf. Het is al zo'n opgave om in de eigen gemeente het hoofd boven water te houden.

Toch menen wij in de twee bovengenoemde redenen sterke argumenten vóór de ring te hebben. De ring is een onmisbare schakel in de kerk. De classis meent niet dat gemeenten daarom met de haren bij de ring moeten worden gesleept, maar wel inhoudelijk overtuigd kunnen en moeten worden van het belang van de ringen. Voornoemde argumenten kunnen daarin een rol spelen. Maar wij geloven dat ook een inspirerend programma voor de ringen een grote bijdrage kan leveren. Want als je niets te bieden hebt, dan zal geen gemeente haar plek in de ring innemen. Als je iets biedt dat geen gemeente wil missen, dan komt men vanzelf. Kwaliteit en relevantie voor de gemeenten zullen in de ring dan ook voorop moeten staan.

De classicale vergadering voelt zich verantwoordelijk voor de ringen. In de komende beleidsperiode zullen de ringen dan ook vanuit de classis met kracht ondersteund worden. Ringen zullen gestimuleerd worden en op ideeën gebracht. Waar mogelijk zullen onderwerpen voor ontmoetingen worden aangedragen. En leden van de classicale vergadering, het breed moderamen en de classispredikant zullen zo veel mogelijk aanwezig zijn bij de ontmoetingen

van gemeenten, in ieder geval in hun eigen ring. Van de classis mag een rol als aanjager worden verwacht, en die zullen wij vervullen.

Voorzitter classicale college voor de visitatie

Toch ligt de verantwoordelijkheid voor de ringen niet alleen bij de classis. Ordinantie 4-17-2 geeft aan dat de ring gestalte geeft aan de verantwoordelijkheid van gemeenten voor elkaar, 'daarin samenwerkend met de voorzitter van het classicale college voor de visitatie'. Zeker als er sprake is van ringen die niet van de grond komen of stageren, of van gemeenten die structureel ontmoetingen in de ring mijden, is er dus een actieve rol weggelegd voor de voorzitter van het classicale college voor de visitatie.

De classis en de voorzitter van het classicale college voor de visitatie zullen hierin nauw samenwerken. Praktisch is dat ook goed mogelijk, omdat de voorzitter van het classicale college voor de visitatie als vaste adviseur de classicale vergaderingen en het breed moderamen bijwoont. Samen zullen wij zicht hebben en houden op hoe de ringen lopen. Samen kunnen wij knelpunten ontdekken. En samen kunnen wij ontdekken welke actie in dat geval gevraagd wordt. De uitvoering van die actie zal – overeenkomstig de kerkorde – nogal eens in handen van de voorzitter van het classicale college voor de visitatie komen te liggen.

Hoe dit ook zij, de classis ziet de ringen als een onmisbare schakel in de kerk. Wij ondersteunen de activiteiten in de ring daarom met kracht. De ring is immers de plek waar de samenwerking van gemeenten kan beginnen. Maar minstens even belangrijk is de principiële kant van de zaak: de gemeente naast ons is ons gegeven als een hulp die ons past. Want het is niet goed om alleen te zijn. Kerk zijn is samen zijn. Ook voor gemeenten.

Visie

De ring is een onmisbare schakel in de structuur van de kerk. Het is de plek waar gemeenten elkaar ontmoeten, waar vormen van samenwerking kunnen ontstaan en waar we samen kerk zijn.

Concreet

De classis ondersteunt in alle contacten de ring met kracht en werkt daarin – zeker waar het de uitvoering betreft – nauw samen met de voorzitter van het classicale college voor de visitatie

4. Stimuleren van nieuwe vormen van kerkelijke presentie

De ontwikkelingen in de tijd waarin wij leven gaan snel. De wereld, onze maatschappij, ook immateriële zaken zoals denken en doen van mensen, veranderen in hoog tempo. Wij leven in een samenleving, waarin mensen veel ballen in de lucht moeten houden en drukbezet zijn. Huishoudens zijn zeer divers samengesteld. Bijna onbeperkte hoeveelheden informatie zijn razendsnel beschikbaar. Werk heeft ten opzichte van vroeger andere vormen en andere functies gekregen. En naast werk hebben mensen veel andere activiteiten. Er is meer vrije tijd, maar mensen willen zich niet graag voor langere tijd aan iets binden. Kortom: manier, tempo en ritme van leven zijn totaal veranderd.

Nieuwe vormen

Voor de kerk heeft dit onmiskenbaar gevolgen. Het voert op deze plaats te ver om daarop uitvoerig in te gaan. Wij houden het bij de constatering dat de wereld in hoog tempo verandert en dat de kerk daardoor voor vragen wordt gesteld. De meest pregnante daarvan is wellicht de vraag of de vormen die de kerk vaak lang hebben gekenmerkt nog wel passend zijn voor deze tijd. Het is heel goed mogelijk dat het gat dat in de kerk geslagen is in de generatie van 20 tot 50-jarigen aangeeft dat die vormen lang niet altijd even passend zijn.

Naast de klassieke vormen vraagt deze tijd om nieuwe vormen

De classicale vergadering is van mening dat de klassieke vormen altijd hun waarde zullen behouden. Wij zullen deze vormen dan ook zonder voorbehoud blijven ondersteunen. Maar het is voor ons evident dat deze tijd naast

de klassieke vormen óók om nieuwe vormen van kerk zijn vraagt. Andere vormen dan een gemeente die gebonden is aan een bepaald territorium (dorp, wijk, stad, regio). Andere vormen dan een dienst op zondagmorgen. Andere momenten dan zondag om 10 uur. Andere vormen van leidinggeven dan een kerkenraad bestaande uit ambtsdragers. En andere voorgangers dan klassiek geschoolde predikanten.

De classis is ervan overtuigd dat het evangelie altijd weer nieuwe wegen zoekt en wil de zoektocht naar andere vormen die passen bij deze tijd van harte ondersteunen, juist ook om weer in contact te komen met de genoemde 'lost generation'. Wij zijn ons ervan bewust dat dat in de meeste letterlijke zin een zoektocht is. Het is pionieren: vallen en opstaan. Uitproberen en opnieuw beginnen. *Trial and error*. Om zo langzamerhand en gaandeweg te leren wat in welke situatie werkt en wat niet. Wij beseffen daarbij dat dit een traject is dat geen einde kent, en geen oplossingen biedt voor de eeuwigheid. Het is niet op een zeker moment klaar. Het zoeken naar vormen die passen bij de tijd is een weg die de kerk alle eeuwen is gegaan en altijd zal blijven gaan. In onze tijd wordt daarvoor het middel van de pioniersplekken ingezet.

Verantwoordelijkheid

Bij het initiëren van nieuwe vormen van kerk-zijn ligt de eerste verantwoordelijkheid niet bij de classis. Die ligt in en rond de plaatselijke gemeente waar de initiatieven ontstaan, daarin dikwijls ondersteund door de Dienstenorganisatie van de kerk. Hierin ziet de classis voor zichzelf geen rol weggelegd. Initiatieven die 'van bovenaf' komen zouden kunnen worden ervaren als het beginnen van 'een kerk naast de kerk' en gemakkelijk verzet kunnen oproepen.

Dat de classis geen rol voor zichzelf ziet in het initiëren van pioniersplekken betekent echter niet dat wij die niet ondersteunen. Terecht spreekt de kerkorde daarom van 'stimuleren'. Wij zien hiervoor in elk geval de volgende twee mogelijkheden:

1. Als eerste wil de classis het zoeken naar andere vormen van kerk zijn van harte aanmoedigen. Zoals gesteld: vormen zoeken die passen bij de tijd is een weg die kerk altijd is gegaan. In al onze contacten – niet in de laatste plaats bij de bezoeken van de classispredikant – willen wij daartoe uitdagen en inspireren. Van de classis mag in ieder geval een rol als **inspirator** verwacht worden, als **motivator** van geloof dat nieuwe wegen zoekt. Die rol zullen wij nemen.

2. Ook meer praktisch zijn er mogelijkheden voor de classis. Op het moment van schrijven immers gaat de synode een traject dat de mogelijkheden voor pioniersplekken wil verruimen. De classis wil zich inspannen om de **mogelijkheden die de kerkorde biedt maximaal te benutten** en daarmee de kans van slagen voor pioniersplekken zo groot mogelijk te maken. Het spreekt vanzelf dat wij daarbij ook de belangen van de plaatselijke gemeente goed in het oog zullen houden.

Diaconale vormen van kerk zijn

Een aparte vermelding verdienen diaconale vormen van kerk zijn, hetzij als nieuwe vormen hetzij in een meer traditionele gestalte. Ook daarvoor geldt dat de eerste verantwoordelijkheid niet ligt bij de classis, maar in en rond de plaatselijke gemeente waar de initiatieven ontstaan. Niettemin wil de classis ook op dit vlak **inspirator** en **motivator** zijn.

1. De classis wil de diaconale gestalte van de kerk stimuleren door – niet in de laatste plaats bij de bezoeken van de classispredikant – de plaatselijke gemeenten uit te dagen en te inspireren door ervaringen en projecten uit andere gemeenten te delen.
2. In de eigen contacten met maatschappelijke organisaties en overheden zal de classis – in de persoon van de classispredikant of haar moderamenleden – actief het gesprek over diaconaal en sociaal-maatschappelijk thema's stimuleren
3. In de eigen vergaderingen en publicaties zal de classis ruimte geven voor uitwisseling van ervaringen. Het is de moeite waard te onderzoeken of er digitaal een classicaal diaconaal forum kan worden gebouwd waar informatie, vragen en ervaringen kunnen worden uitgewisseld.

Stimuleren

Kerk zijn in deze tijd is zoeken. Niet alles van wat bekend en vertrouwd is, is voor (zeker jonge) mensen van nu de vorm die het meest geschikt is. Kerk zijn in deze tijd is dus ook zoeken naar wat mensen zelf aangeven als passend en inspirerend. Dat is een spannende weg, maar ook een hoopvolle. Want nieuwe vormen bieden ook kansen om nieuwe mensen te bereiken. Kerk zijn in deze tijd is ook oog hebben voor de kwetsbare mens: vluchtelingen, asielzoekers, dak- en thuislozen, kansarmen op veler terrein; de kerk heeft er een boodschap aan.

Als classis zien wij het als onze taak gemeenten hierin te inspireren en te ondersteunen, en alle ruimte te bieden (ook kerkordelijk) die maar enigszins mogelijk is. Stimuleren dus, in de woorden van ordinantie 4-14. Zo willen wij

classis zijn: in verbondenheid met de traditie onze weg gaan de toekomst tegemoet. Hoopvol, creatief, en vol vertrouwen.

Visie

Naast traditionelere vormen is er behoefte aan nieuwe vormen van kerk zijn en diaconaal-maatschappelijke betrokkenheid om daarmee ook (jonge) mensen van nu aan te spreken met het evangelie.

Concreet

Bij alle contacten die wij hebben zullen wij uitdagen en inspireren om nieuwe vormen te zoeken en zodra daaraan behoefte is de ruimte die de kerkorde biedt om dergelijke initiatieven kansrijk te maken, maximaal benutten

5. Uitspreken jegens de generale synode van wat er leeft in de kerkenraden en de gemeenten die tot de classis behoren

De classicale vergadering van februari koos ook deze taak als een speerpunt voor het beleid van de komende periode. Daar was een duidelijke reden voor. Binnen de classicale vergadering bestaat voor het werk en de besluiten van de generale synode van de afgelopen jaren brede waardering. Met name het traject Kerk 2025 heeft duidelijk gemaakt dat men op synodaal niveau luistert naar wat er in de plaatselijke gemeente speelt, en daar beleid op wil maken. Als gevolg daarvan is er veel in de kerkorde veranderd en aanzienlijk eenvoudiger geworden. Voor gemeenten kan dat een verlichting van de taaklast betekenen. Niettemin blijven er zaken te wensen over. En zo die er nu nog niet zijn, kunnen ze in de toekomst komen. De classis Noord-Holland acht daarom het contact met de generale synode van groot belang. Dáár worden de beslissingen genomen die directe invloed hebben op het leven van de plaatselijke gemeente. Dáár wordt beleid gemaakt dat de gehele kerk aangaat. De classis kiest daarom voor de komende 4 jaar als speerpunt van beleid het tegen de synode uitspreken van wat er leeft in kerkenraden en gemeenten.

we willen een schakel zijn
tussen de gemeenten en de
generale synode

Drie mogelijkheden

De classicale vergadering is de schakel tussen de gemeenten en kerkenraden enerzijds en de generale synode anderzijds. De verantwoordelijkheid om jegens de synode uit te spreken wat er leeft op het plaatselijke vlak kan de classicale vergadering op 3 manieren vormgeven:

1. Conform artikel XVIII, 2 kan de classicale vergadering (op voorstel van een kerkenraad, of op eigen initiatief) een **voorstel tot wijziging in de kerkorde** indienen bij de generale synode. Het gaat in dit geval dus om een concreet voorstel om de kerkorde te wijzingen. Van deze mogelijkheid wordt niet veel gebruik gemaakt, maar zij bestaat wel. De classis zal kerkenraden in voorkomende gevallen dus attent maken op deze mogelijkheid en stimuleren zo'n voorstel in te dienen bij de classicale vergadering. Als die het voorstel (bij gewone meerderheid van stemmen) overneemt, kan het aan de generale synode worden voorgelegd.

2. De formulering van ordinantie 4-14 (zie de titel van de paragraaf) nodigt de classis evenwel ook uit tot een **minder ingrijpende weg**. Het gaat dan niet om een concreet voorstel tot wijziging van de kerkorde, maar om een zorg, een vraag, een idee of een gevoel (dat wat er leeft in de gemeente!), dat in de richting van de synode kan worden uitgesproken. Ook dit gebeurt niet veelvuldig, maar de classis ziet in deze mogelijkheid zeker een kans om beleidsbepalers deelgenoot te maken van wat er in de gemeenten leeft.

Als classis, en met name als classispredikant en breed moderamen, zullen wij hier attent op moeten zijn. Ook hiervoor geldt dezelfde route: een kerkenraad draagt iets aan bij de classicale vergadering, die besluit erover (ook weer bij gewone meerderheid van stemmen) en legt het bij een positief besluit voor aan de synode.

3. Een nog lichtere weg is de volgende. De classispredikant maakt q.q. deel uit van het **beraad van classispredikanten**. Dit overleg komt elke maand bij elkaar en doet dat vrijwel altijd in aanwezigheid van de scriba van de generale synode. Veel zaken die op het plaatselijk vlak spelen en die de classispredikanten in de praktijk van alledag tegenkomen, worden in dit beraad besproken. Het is dus ook mogelijk dat via de classispredikant van Noord-Holland zaken die in onze classis spelen op deze informele wijze onder de aandacht van de (scriba van de) generale synode gebracht worden en kunnen worden meegenomen als er beleid ontwikkeld wordt. De classispredikant zal hier attent op zijn, en wil hiervoor aanspreekbaar zijn.

Niet alleen

In paragraaf 4 stelden wij: als individuele gelovige ben je niet alleen, je maakt deel uit van een gemeente. Als gemeenten zijn wij ook niet alleen, samen vormen wij een ring en een classis. Kerk zijn is in de aard van de zaak samen zijn. Maar ook als classis ben je niet alleen. Samen met 10 andere classes vormen wij de Protestantse Kerk in Nederland. Aan die kerk als geheel geeft de generale synode leiding. Het is goed dat men in die synode weet wat er speelt in de plaatselijke gemeenten en kerkenraden. En het is goed dat beleid en besluiten van de generale synode bij kerkenraden en gemeenten bekend zijn. De classis vormt in de communicatie daarover een onmisbare schakel. Daarvoor zullen wij ons dus als classis de komende jaren tot het uiterste inzetten. Want alleen zo kunnen wij kerk zijn. Samen.

Visie

Het is van groot belang dat men bij het maken van beleid in de synode weet wat er in de plaatselijke gemeente leeft, en dat beleid en besluiten van de synode bij gemeenten bekend zijn. De classis is een onmisbare schakel in de communicatie daarover.

Concreet

Wij willen de communicatie tussen land en regio versterken. In dat kader stimuleren gemeenten dat wat er bij hen leeft bij de classis kenbaar te maken. Via een voorstel tot wijziging van de kerkorde, een uitspraak van de classicale vergadering of via informele contacten van de classispredikant wordt dit gedeeld met de (scriba van de) generale synode en/of andere beleidsmakers.

Via onze communicatiekanalen zullen wij de aandacht van gemeenten vestigen op beleid en belangrijke besluiten van de synode.

6. Overig

Het is in paragraaf 2 al gezegd: de classicale vergadering maakt een keuze voor 4 beleidsvoornemens voor de periode 2020 – 2024. Maar dat betekent niet dat de dat de overige 12 taken die de kerkorde in ordinantie 4-14 aan de classicale vergadering toekent kunnen blijven liggen. De keuze voor deze 4 betekent een accent, een duidelijk accent zelfs. Maar de keuze betekent niet dat er geen aandacht voor andere taken zal zijn.

Wij zien ervan af op deze plaats alle andere kerkordelijke taken van de classicale vergadering op te sommen. Wel noemen wij hier nog een aantal taken die in de kerkorde niet genoemd worden of wel genoemd worden, maar die het verdienen op deze plaats naar voren gehaald te worden. De classis zal in de beleidsperiode 2020 – 2024 met name aandacht hebben voor:

- Communicatie

Wij stelden al vast: de classis is er niet voor zichzelf, wij zijn er voor de gemeenten en daarmee voor de kerk als geheel. Daarmee beseft de classis: alles staat of valt met goede communicatie met de gemeenten. Goede bereikbaarheid, duidelijkheid over mogelijkheden en onmogelijkheden, snelle en zorgvuldige reactie op verzoeken die ons bereiken en helderheid over plannen en activiteiten zijn onmisbaar. De classis wil transparant zijn.

De classicale vergadering ziet communicatie dan ook als een speerpunt voor de komende 4 jaren. De middelen die daarvoor onder andere worden ingezet zijn: de E-flits, de Bijprater en de website. Maar wij beseffen dat wij daarmee niet klaar zijn. Accurate en prompte beantwoording van vragen zijn minstens even belangrijk. De classicale vergadering, haar breed moderamen en de classispredikant zullen zich dan ook inzetten voor snelle en zorgvuldige communicatie met gemeenten en kerkenraden, predikanten en kerkelijk werkers en anderen, binnen en buiten de kerk.

- **Advies en hulp bieden aan kerkenraden en ambtsdragers**

Veel kerkenwerk in de gemeente komt neer op weinig mensen. Dikwijls zijn die daardoor drukbezet en niet zelden toch ook al op leeftijd. Daarbij komt dat kerkenwerk soms ook een woud van regels met zich meebrengt waarin het gemakkelijk verdwalen is. Er wordt veel gevraagd van de ambtsdragers en vrijwilligers in de kerk.

De classicale vergadering, het breed moderamen en de classispredikant willen – naast de daarvoor bedoelde afdelingen van de Dienstenorganisatie - daarom bereikbaar en aanspreekbaar zijn voor wie hulp nodig heeft. Wij willen ook op deze wijze gemeenten en ambtsdragers ondersteunen waar dit wenselijk en mogelijk is.

- **Oecumene**

Eerder al spraken wij uit: geloven in je eentje gaat niet. Daarom is er een gemeente, daarom is er een classis, daarom vormen wij een kerk als geheel. Maar ook als Protestantse Kerk zijn wij niet alleen op de wereld. In Noord-Holland zijn er vele kerken en gemeenten. Wij zien in hen broeders en zusters. Samen met hen weten wij ons verbonden in Christus.

Wij zien het dan ook als onze roeping met andere kerken en gemeenten goede contacten te onderhouden en waar mogelijk te verbeteren. Zo willen wij classis zijn, voor de gemeenten in ons gebied. Maar in hartelijke verbondenheid met allen die Jezus Christus volgen. Ook in andere kerken en gemeenten.

- **Contacten met maatschappelijke organisaties, overheden en media**

Als kerk staan wij midden in de wereld, of de wereld staat midden in de kerk. Hoe dit ook zij, als kerk verhouden wij ons tot de wereld waarvan wij deel uitmaken. Waar mogelijk zullen wij dan ook als classis contacten onderhouden met maatschappelijke organisaties, met overheden, met ieder die een gesprekspartner kan zijn, en op momenten die zich daarvoor aandienen.

Wij beseffen dat die contacten niet vanzelfsprekend zijn, en om een zekere gevoeligheid voor mogelijkheden vragen. Maar zo willen wij kerk zijn: niet als een eiland in een zee om ons heen, maar in verbinding met de samenleving waarvan wij deel uitmaken.

- Predikanten met bijzondere opdracht en in algemene dienst

Tot 2018 werden alle predikanten met bijzondere opdracht en in algemene dienst gevisiteerd door het regionale of het generale college voor de visitatie. Met het inwerkingtreden van de nieuwe structuur is die taak komen te vervallen. Daarmee dreigen deze predikanten tussen wal en schip te raken. De band met de kerk is niet doorgesneden, maar dreigt wel erg dun te worden. Als classis betreuren wij dit. Wij zien predikanten met bijzondere opdracht en predikanten in algemene dienst voluit als predikanten *van de kerk*. Zij zijn gestalte van kerk zijn, vaak op vooruitgeschoven posten, midden in de samenleving.

Het is gezien de aantallen onmogelijk dat de classis de taak van de oude visitatiecolleges overneemt. Maar er is de classis veel aan gelegen de band met de predikanten met bijzondere opdracht en in algemene dienst te bewaren en waar mogelijk verstevigen. De classis neemt zich daarom voor in de komende beleidsperiode ontmoetingen predikanten met bijzondere opdracht en in algemene dienst te organiseren. Het is ons voornemen deze ontmoetingen een jaarlijks karakter te geven, maar wij beseffen dat de belangstelling van deze predikanten daarin ook een rol zal spelen.

- Classispredikant

De classispredikant is het gezicht van de classis. Veel contacten die predikanten, kerkelijke werkers en kerkenraden met de classis hebben, zullen via hem lopen. Onder andere het vierjaarlijkse gemeentebezoek speelt hierin een belangrijke rol. Maar ook zijn aanwezigheid bij werkgemeenschappen en ringen, gesprekken met individuele predikanten, afspraken met kerkenraden en aanwezigheid bij ontmoetingen en vergaderingen zullen hieraan bijdragen.

De Classispredikant is het
gezicht van de Classis

De classis vergadering en breed moderamen zullen de classispredikant bij zijn werkzaamheden ondersteunen waar dit mogelijk is. Zij zullen hem begeleiden, inspireren en met raad en daad terzijde staan. Het breed moderamen en de classispredikant verhouden zich tot elkaar als een kerkenraad en predikant. In het breed moderamen heeft de classispredikant dan ook een groep mensen om zich heen die voor hem een klankbord kunnen vormen. Met hen bespreekt hij maandelijks (de voortgang van) het werk, problemen en andere moeilijke kwesties en zijn eigen welbevinden. Jaarlijks zullen leden van het breed moderamen ook een jaargesprek met hem voeren.

Tot slot

Het beleidsplan is klaar. Zoals aangegeven in de inleiding hopen wij onszelf er niet mee verloren te hebben in wat er allemaal mogelijk en wenselijk is. Wij hopen haalbare doelen te hebben gesteld. En wij hopen ook onszelf niet verloren te hebben in te mooie woorden. Wij zijn een echte classis en doen ons werk voor gewone gemeenten. Toch beseffen wij dat met de afronding van dit beleidsplan het pas echt begint. Wat er nu staat, zijn woorden. Haalbaar dus hopelijk en niet vervat in ronkende taal. Maar niettemin nog niet meer dan woorden. Nu begint het werk pas echt.

Wij willen daarbij enerzijds dit beleidsplan richtinggevend laten zijn. We hebben het per slot van rekening niet voor niets opgesteld. Dit zijn onze voornemens voor de komende 4 jaar. Zo willen wij classis zijn. Anderzijds willen wij het niet tot een keurslijf laten worden. Gaandeweg kun je ontdekken dat je oorspronkelijke plannen bijstelling behoeven.

Om aan beide wensen tegemoet te komen – het beleidsplan als richtingwijzer waarin duidelijke keuzes worden gemaakt, maar dat geen juk mag worden waaronder wij bezwijken – zullen wij dit beleidsplan jaarlijks in de september in de classicale vergadering aan de orde stellen. En we zullen ons daarbij steeds de vraag stellen of wij nog op koers zijn, en of die koers bijstelling vraagt. Het is onze overtuiging dat dit beleidsplan alleen zo zinvol kan functioneren.

Maar nu is het genoeg, we gaan aan het werk. En we doen dat met vreugde, want er is veel goeds in de kerk. Veel geloof, veel gemotiveerde mensen. Hoop voor deze wereld, die Gods goede aarde is. Op onze plaats, als classis Noord-Holland, mogen wij daaraan bijdragen. Soms mogen we als classis zelfs vooropgaan. Maar wij zijn volgeling van de Heer van de kerk zelf. En van Hem leren wij: vooropgaan, dat doe je door te dienen.

Bronvermelding afbeeldingen:

omslag: luchtballon bij kerk, bron: maasenwaalparochies google-sites [nb: naast de foto van de synode de enige foto die van buiten Noord-Holland komt!]

p 7: De kerk is open- bron pgenkhuizen.nl

p13: ..... ?

p16: Kerst op het plein 2018 – Heemskerk, bron: theaterbonnhoeffer.nl

p18 synodevergadering, bron: protestantsekerk.nl

p.22: screenshot www.classisnoordholland.nl

p.24 luchthavenpastoraat bron: luchtvaartpastoraat.nl

P25. De nieuwe Paaskaars wordt binnengebracht in de kerk van Winkel; bron: lucaskerkwinkel.nl

Overige foto's: unsplash.com